

BESLUT

2016-03-22

Dnr: 16/00074

SAKEN

Gentlemen & Gangsters, SVT1, 2016-01-01, 01-03, 01-05 och 01-07, kl. 21.00, inslag med rökning; fråga om mediets genomslagskraft och otillbörligt gynnande

BESLUT

Sändningarna frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft eller bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

SÄNDNINGARNA

Gentlemen & Gangsters var en dramaserie i fyra 90-minutersavsnitt. Serien utspelade sig bland annat i Stockholm, främst under slutet av 1970-talet men även tillbakablickar från tidigare årtionden och 2000-talet visades. Serien handlade om författaren Klas Östergren och boxaren samt pianisten Henry Morgans levnadsöden och i alla avsnitten förekom flertalet scener där en eller flera personer rökte cigaretter. I de tre första avsnitten som utspelade sig främst på slutet av 1970-talet röktes det vid minst 30 olika tillfällen i varje avsnitt. I det första och tredje avsnittet handlade karaktären Klas cigarettlimpor från ett namngivet varumärke i en tobaksbutik. I butiken bakom tobakshandlaren syntes flera varumärken från olika cigarettvarumärken. I det första avsnittet förekom det även att en limpå cigarett gavs till Henry som en gåva. I det sista avsnitten som främst utspelade sig år 2005 röktes det vid minst 10 tillfällen. Tiden då rökning förekom varierade vid de olika tillfällena och avsnitten.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att nästan varenda scen innehöll personer med en cigarett i handen och vissa scener innehöll skyltar med tobak skrivet på. Anmälaren anser att denna skildring var otroligt överdriven även om tanken var att skildra ett tidsskede där rökning var mer frekvent. Anmälaren upplevde vidare att förekomsten av rökningen innebar en form av produktplacering.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Sveriges Television ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som behandlar droger. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på varsamhet vid speglingen av bruket av till exempel alkohol, tobak och narkotika.

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen). Ett gynnande av ett kommersiellt intresse är otillbörligt om det inte kan motiveras av något informations- eller underhållningsintresse.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det förekom ett omfattande rökande i de fyra granskade avsnitten av *Gentlemen & Gangsters*. Enligt nämndens mening får rökandet ses som ett av flera olika uttryck för den tidsperiod som serien skildrade. Rökandet framhölls vidare inte som någonting positivt. I avsnittet som utspelade sig år 2005 var rökningen heller inte framträdande. Mot bakgrund av detta anser nämnden att sändningarna inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft i SVT:s sändningstillstånd.

Enligt nämndens mening förekom ingen fokusering på ett enskilt cigarettmärke i sändningarna i strid med bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Johannes Wik